การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยริมคลองภายหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำเขตตลิ่งชัน

นายศักดิ์สิน ทองสุขมาก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเคหพัฒนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเคหการ ภาควิชาเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543 ISBN 974-13-0369-6 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE CHANGES ON HOUSING RESIDENCE ALONG THE CANAL AFTER THE CONSTRUCTION OF THE FLOOD PREVENTION DIKES IN TALINGCHAN DISTRICT

Mr.Saksin Thongsukmak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Housing Development in Housing

Department of Housing

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0369-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยริมคลองภายหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำเขต
	ฅลิ่งชั้น
โคย	นายศักดิ์สิน ทองสุขมาก
ภาควิชา	เคหการ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ คร.บัณฑิต จุลาสัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ สุปรีชา หิรัญโร
คณะสถ	าาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาต	ามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต
	คณบคีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
	(รองศาสตราจารย์ คร.วีระ สัจกุล)
คณะกรรมการสอบวิทยา	นิพนธ์
	ประชานกรรมการ
	(รองศาสตราจารย์มานพ พงศทัต)
	อาจารย์ที่ปรึกษา
	(รองศาสตราจารย์คร.บัณฑิต จุลาสัย)
	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
	(รองศาสตราจารย์สุปรีชา หิรัญโร)
	สิราธิส สี กรรมการ
	(รองศาสตราจารย์ คร.สันติ ฉันทวิลาสวงศ์)
	<i>lc-8</i> กรรมการ
	(นายเจน อินทุโสมา)

ศักดิ์สิน ทองสุขมาก: การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยริมคลองภายหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำเขต ตลิ่งชัน (THE CHANGES ON HOUSING RESIDENCE ALONG THE CANAL AFTER THE CONSTRUCTION OF THE FLOOD PREVENTION DIKES IN TALINGCHAN DISTRICT) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ.คร.บัณฑิต จุลาสัย, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: รศ.สุปรีชา หิรัญโร, 99 หน้า. ISBN 974-13-0369-6

จากปัญหาน้ำท่วมเมื่อปี พ.ศ.2538และ2539 ทำให้ประชาชนบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานคร ค้านฝั่งธนบุรี โคยเฉพาะเขตตลิ่งชันได้รับความเคือคร้อน จึงมีการก่อสร้างแนวคันกั้นน้ำคอนกรีต เสริมเหล็กริมคลองบางกอกน้อยและคลองเชื่อมอื่นๆ การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการ เปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยและสภาพการอยู่อาศัยภายหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำในเขตตลิ่งชัน

จากการศึกษาพบว่าหลังจากการก่อสร้างกันกั้นน้ำเกิดการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยริมคลอง ทำให้ไม่มีบันไดขึ้น-ลงโดยตรงและไม่สามารถจอดเรือใต้ที่อยู่อาศัยแบบเดิมได้ ตัวคันกั้นน้ำยังบด บังมุมมองทั้งจากภายในสู่ภายนอกและจากภายนอกสู่ภายใน การถมดินหลังกำแพงกันดินเพื่อกัน น้ำรั่วซึม ทำให้น้ำขังบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำด้านหลังคันกั้นน้ำ จนเกิดปัญหาน้ำแน่าเสีย ส่งผลต่อการ อุปโภค การถมดินบริเวณริมคลองกลายเป็นทางเดินหน้าบ้าน นำมาซึ่งปัญหาความปลอดภัยจน ต้องสร้างรั้วปิดกั้นทางเดินเป็นระยะ จากการศึกษายังพบว่าคันกั้นน้ำทำให้เกิดปัญหาที่จะต้องคืด ตัวบ้านให้สูงขึ้นเพื่อให้มุมมองคีขึ้น และยังนำไปสู่การถมดินทั่วพื้นที่ริมคลองและมีการใช้ ประโยชน์ได้มากขึ้น คันกั้นน้ำที่สร้างยังทำให้แนวเขตคลองและที่ดินชัดเจนกว่าเดิม การก่อสร้าง และต่อเติมอาการริมคลองจึงทำได้ง่ายขึ้น

สำหรับการเปลี่ยนแปลงสภาพการอยู่อาศัยจากการก่อสร้างคันกั้นน้ำไม่มีผลมากนัก ยก เว้นในส่วนการติดต่อทางน้ำที่ลดลง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าคันกั้นน้ำมีส่วนทำให้การติดต่อทางน้ำ ลดลงบ้างแต่ก็เป็นไปตามสภาพปัจจุบันที่การติดต่อทางน้ำของที่อยู่อาศัยริมคลองลดลง เนื่องมา จากการเปลี่ยนแปลงระบบการสัญจรและสภาพสังคมริมน้ำที่เกิดขึ้นก่อนการก่อสร้างคันกั้นน้ำอยู่ แล้ว

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ ควรจัดให้มีระบบ ระบายน้ำ เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมขังเน่าเสียและการก่อสร้างบันไดขึ้น-ลงให้มีเพิ่มมากขึ้น

ภาควิชาเคหการ	ลายมือชื่อนิสิต 🖍 เด็สน 🗝 ดางผ่วมทุ
สาขาวิชาเคหการ	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา2543	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4274166025: MAJOR HOUSING DEVELOPMENT

KEY WORD: CHANGE / HOUSING RESIDENCE / FLOOD PREVENTION DIKE

SAKSIN THONGSUKMAK: THE CHANGES ON HOUSING RESIDENCE ALONG THE CANAL

AFTER THE CONSTRUCTION OF THE FLOOD PREVENTION DIKES IN TALINGCHAN DISTRICT.

ADVISOR: ASSOC.PROF.BUNDIT CHULASAI, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC.PROF. SUPREECHA

HIRUNRO, 99 PAGE. ISBN 974-13-0369-6

Flooding occurrences in 1995 and 1996 have caused damage and inconvenience to the residents of

Bangkok, especially those living in Talingchan district in Thonburi. Consequently, reinforced concrete flood

prevention dikes were constructed along the BangkokNoi canal and other waterways in the area. This study,

therefore, aims at analyzing the changes on housing residences after the construction of the dikes.

The study finds that the dikes forbid direct access to the canal via ladders from the house, so boats cannot

be moored under the house as was the usual practice before the dike construction. Moreover, the dikes do not allow

a clear view from inside-out and outside-in. The soil filling behind the dikes to prevent water leaking results in

water gathering in the low area behind the dike, which later becomes polluted emitting a foul odor. In addition, the

soil filled areas along the canal have become walkways passing in front of the houses leading to safety problems.

Fences and walls are thus put up in intervals to prevent crimes. The study also finds that the dike has made it

necessary for the people to elevate the house so as to get a better view. The land along the canal has been filled with

soil so as to become higher, and consequently be of more use. The construction of the dikes also makes the dividing

line between the canal and the land become more distinct. This makes it easier for the construction and extension of

houses on the canal banks.

The way of living of the residents in the area, on the other hand, has not changed much from the dike

construction, except for the decrease in waterway traffic. The study finds the traffic on the canal on the decrease,

but it had already been that way even before the dike construction. This was due to changes in the transportation

system and social conditions of the people living along the canal.

Based on the results of the study, it is suggested that a drainage system be installed in the area so as to

solve the problem of water pollution, and that more access to and from the canal be constructed.

Department Housing

Field of study...Housing

Academic year 2000

Student's Signature Saksin.

Advisor's Signature

Co-advisor's Signature

AND THE PROPERTY OF THE PARTY O

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดจากการได้พบสิ่งก่อสร้างที่เรียกว่าคันกั้นน้ำ อยู่ ตลอดแนวริมคลองบางกอกน้อย และต้องการที่จะทราบถึงประโยชน์ใช้สอยในการสร้างสิ่งที่ ใหญ่โตเกินกว่าตลิ่งริมน้ำทั่วไปที่เห็นมาตลอดแนวลำคลองบางกอกน้อย ต่อมาเมื่อได้เข้ามา ศึกษาต่อในภาควิชาเคหการ จึงมีความสนใจว่าจะส่งผลอย่างไรต่อที่อยู่อาศัย เป็นผลให้มีผู้ ที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง และ สนับสนุนดังรายนามต่อไปนี้

- บิคา มารดา และ สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าผู้สนับสนุนทุกๆค้าน
- อาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่านคือ รศ. คร.บัณฑิต จุลาสัย ,รศ.สุปรีชา หิรัญโร
- คณาจารย์ และ เจ้าหน้าที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคันกั้นน้ำทุกท่าน
- คุณ มหินทร ทองสุขมาก ที่ช่วยลงโปรแกรมต่างๆให้กับคอมพิวเตอร์
- คุณ ธิติมา อุณวิไล ที่คอยช่วยเหลือ และ ให้กำลังใจ
   และทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยที่ยังมิได้กล่าวถึง

ขอขอบพระคุณทุกๆท่าน ศักดิ์สิน ทองสุขมาก 24 เมษายน 2544

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ม
สารบัญ	¥
สารบัญตารางธ	Ĵ
สารบัญแผนภูมิ	Ŋ
สารบัญรูปภาพ	Ŋ
สารบัญแผนผังๆ	n
สารบัญแผนที่	ฆ
บทที่เ บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	. 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	.2
1.4 คำจำกัดความในการวิจัย.	3
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.	3
1.5.1 การศึกษาเบื้องต้น	3
1.5.2 การสำรวจและการวิจัย	3
1.5.3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	4
1.5.4 ขนาคตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่าง	.4
1.5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	5
1.5.6 การสำรวจโคยใช้แบบสัมภาษณ์	6
1.5.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล	6
1.5.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	6
1.5.9 การนำเสนอผลการศึกษา	7
1.6 ข้อจำกัดของการศึกษา	7
1.7 ประโยชน์ที่คาคว่าจะได้รับ.	8

สารบัญ(ต่อ)

		y	,
ห	٩	1	1

n

บทที่2	แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	9
	2.2 แนวความคิดพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	10
	2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพแวคล้อมของที่อยู่อาศัย	11
บทที่3	สภาพทั่วไปและรายละเอียดของที่อยู่อาศัยริมคลองเขตตลิ่งชัน	17
	3.1 ความเป็นมาของที่อยู่อาศัยริมคลองเขตฅลิ่งชั้น	17
	3.2 ลักษณะทั่วไปและรายละเอียดของชุมชน	
	3.2.1 ลักษณะทั่วไปของที่อยู่อาศัยริมคลองเขตตลิ่งชั้น	21
	3.2.2 สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ	22
	3.3 สภาพคันกั้นน้ำริมคลองเขตตลิ่งชั้น	
	3.3.1 สาเหตุการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่เขตตลิ่งชัน	24
	3.3.2 ลักษณะของคันกั้นน้ำ	
บทที่4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
	4.1 ผลกระทบจากการสร้างตัวเชื่อน	31
	4.1.1 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเมื่อไม่มีบัน ใคขึ้น-ลง และ ที่จอคเรือ	32
	4.1.2 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเมื่อเกิดจากปัญหาด้านมุมมอง	43
	4.2 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยจากการถมดิน	
	4.2.1 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเนื่องจากแนวเขตที่คิน	
	4.2.2 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเนื่องจากปัญหาน้ำขัง	
	4.2.3 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเนื่องจากมีทางเคินหน้าบ้าน	
	4.3 สภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	

สารบัญ(ต่อ)

		หน้า
บทที่5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	71
	5.1 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย.	71
	5.2 การเปลี่ยนแปลงสภาพการอยู่อาศัย	77
	5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	78
	5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป	79
รายการ	อ้างอิง	80
ภาคผน	วก	82
	ภาคผนวก ก	83
	ภาคผนวก ข	93
ประวัติเ	ผู้เขียน	99

สารบัญตาราง

		w	١.
9.0	q	7	-
и	ı	ı	

ตารางที่ 1.1.จำนวนครัวเรือนในพื้นที่กรณีศึกษา	2
ตารางที่ 1.2 แสคงกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจจริง	
ตารางที่ 2.1 สรุปการเปลี่ยนแปลงลักษณะที่อยู่อาศัยริมน้ำตามยุคสมัย	13
ตารางที่ 4.1 วิธีการเดินทางจากที่อยู่อาศัย	
ตารางที่ 4.2 สภาพความต้องการใช้การเดินทางทางน้ำ	
ตารางที่ 4.3 ความต้องการใช้ท่าน้ำขึ้น-ลงเรือส่วนตัวของผู้ที่ต้องการใช้การเดินทางทางน้ำ	41
ตารางที่ 4.4 ความต้องการใช้เรือส่วนตัวของผู้ที่ต้องการใช้การเคินทางทางน้ำ	41
ตารางที่ 4.5 สภาพการซื้อ-ขายบริการ และ การติดต่อทางน้ำ	42
ตารางที่ 4.6 อาชีพของผู้อยู่อาศัย.	42
ตารางที่ 4.7 ความพึงพอใจในความสวยงามบริเวณที่อยู่อาศัยหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำ	46
ตารางที่ 4.8 กรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัย	51
ตารางที่ 4.9 ลักษณะของการอยู่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	51
ตารางที่ 4.10 รูปแบบของที่อยู่อาศัยก่อนมีคันกั้นน้ำ	55
ตารางที่ 4.11 รูปแบบของที่อยู่อาศัยหลังมีคันกั้นน้ำ	56
ตารางที่ 4.12 การใช้ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	57
ตารางที่ 4.13 วิธีการกำจัดขยะของผู้อยู่อาศัย	62
ตารางที่ 4.14 สภาพการใช้น้ำอุปโภค	63
ตารางที่ 4.15 ความจำเป็นที่จะต้องใช้น้ำคลองในการอุปโภค-บริโภค	64
ตารางที่ 4.16 สภาพปัญหาการอยู่อาศัยในชุมชนและสภาพแวคล้อม	69
ตารางที่ 4.17 การต่อเติมหรือคัคแปลงที่อยู่อาศัยหลังมีคันกั้นน้ำ	70

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 4.1 วิธีการเดินทางจากที่อยู่อาศัย	40
แผนภูมิที่ 4.2 ความพึงพอใจในความสวยงาม	46
แผนภูมิที่ 4.3 กรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัย	51
แผนภูมิที่ 4.4 รูปแบบที่อยู่อาศัยก่อนมีคันกั้นน้ำ	55
แผนภูมิที่ 4.5 รูปแบบที่อยู่อาศัยหลังก่อสร้างคันกั้นน้ำ	56
แผนภูมิที่ 4.6 วิธีการกำจัดขยะของผู้อยู่อาศัย	62
แผนภูมิที่ 4.7 สภาพการใช้น้ำอุปโภค	
แผนภูมิที่ 4.8 สภาพปัญหาการอยู่อาศัยในชุมชนและสภาพแวคล้อม	
แผนภูมิที่ 4.9 การต่อเติมหรือคัดแปลงที่อยู่อาศัยหลังมีคันกั้นน้ำ	

หน้า

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่ 3.1 ภาพถ่ายทางอากาศเขตตลิ่งชั้น	19
รูปภาพที่ 3.2 การปลูกบ้านในน้ำทั้งหลัง.	21
รูปภาพที่ 3.3 การสัญจรทางน้ำคลองบางกอกน้อย	22
รูปภาพที่ 3.4 การสัญจรทางบกถนนซักพระ	2
รูปภาพที่ 3.5 คันกั้นน้ำและประตูระบายน้ำริมคลอง	26
รูปภาพที่ 3.6 คันกั้นน้ำระยะที่1	27
รูปภาพที่ 3.7 คันกั้นน้ำระยะที่2 มีบันใคชื้น-ลงของคันกั้นน้ำ	27
รูปภาพที่ 3.8 แบบคันกั้นน้ำ และ บันไดขึ้น-ลง	
รูปภาพที่ 4.1 ผลกระทบจากตัวเชื่อน	31
รูปภาพที่ 4.2 บันไดขึ้น-ลงและศาลาท่าน้ำในปัจจุบัน	36
รูปภาพที่ 4.3 ลักษณะบ้านก่อน และหลังมีคันกั้นน้ำ	
รูปภาพที่ 4.4 ลักษณะบ้านก่อน และหลังมีคันกั้นน้ำ	
รูปภาพที่ 4.5 เลิกใช้เรือหรือยกขึ้นนั่งร้านในโรงเก็บเรือ	
รูปภาพที่ 4.6 ยังคงใช้เรือยู่แต่ค้องจอคไว้นอกกันกั้นน้ำ	
รูปภาพที่ 4.7 มุมมองจากลำคลอง	
รูปภาพที่ 4.8 บ้านสองชั้นแต่ชั้นที่ 1 ไม่สามรถมองเห็นลำคลอง	
รูปภาพที่ 4.9 บ้านชั้นเคียวขณะกำลังรื้อยกตัวบ้านขึ้น	
รูปภาพที่ 4.10 ผลกระทบจากการถมคืน	
รูปภาพที่ 4.11 แสคงตัวอย่างแนวเขตที่คืนในลำกลอง	
รูปภาพที่ 4.12 สภาพแนวเขตที่คินริมคลองก่อนมีคันกั้นน้ำ	
รูปภาพที่ 4.13 หลังก่อสร้างคันกั้นน้ำแนวเขตที่คืนริมคลองมีความชัคเจน	
็ รูปภาพที่ 4.14 การต่อเติมตัวบ้าน(ร้านค้ำริมน้ำ)ชิดแนวคันกั้นน้ำ	
รูปภาพที่ 4.15 การต่อเดิมตัวบ้านชิดแนวกันกั้นน้ำ	
รูปภาพที่ 4.16 อาการขนาดใหญ่ที่สามารถสร้างในพื้นที่บริเวณริมคลองได้ในปัจจุบัน	
รูปภาพที่ 4.17 การระบายน้ำจากประตูน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ลุ่มต่ำ	
รูปภาพที่ 4.18 แสคงปัญหาน้ำขัง และเน่าเสีย	
รูปภาพที่ 4.19 การถมดินหลังคันกั้นน้ำ	
รงโภาพที่ 4.20 การถงเลิงเท้าใช้เกิดทางเดิงเหง้าง้าง	66

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปภาพที่ 4.21 การก่อสร้างรั้วและบันไคขึ้นลงเพิ่ม	67
รูปภาพที่ 4.22 การก่อสร้างรั้วเพิ่มจากเคิม	67
รูปภาพที่ 4.23 การใส่เหล็กคัคป้องกันขโมย	68
รูปภาพที่ 4.24 การก่อสร้างรั้วกั้นทางเคินบนตัวเขื่อน	68
รูปภาพที่ 5.1 รูปแบบและแนวทางการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของบ้านริมน้ำ	72
รูปภาพที่ 5.2 รูปแบบที่อยู่อาศัยริมคลองหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำ	73
รูปภาพที่ 5.3 การถมคินรอบบริเวณบ้านที่เคยตั้งอยู่ในน้ำหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำ	74

สารบัญแผนผัง

	หน้า
แผนผังที่ 2.1 ความสัมพันธ์สังคมชุมชนริมน้ำ	15
แผนผังที่ 2.2 ความสัมพันธ์สังคมชุมชนริมคลองบางกอกน้อย	16
แผนผังที่ 4.1 ผลกระทบจากตัวเขื่อน	31
แผนผังที่ 4.2 ผลกระทบจากคันกั้นน้ำเมื่อไม่มีบัน ใคขึ้น-ลงและที่จอดเรือ	33
แผนผังที่ 4.3 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยด้านมุมมอง	43
แผนผังที่ 4.4 ผลกระทบจากการถมคืน.	47
แผนผังที่ 4.5 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยจากแนวเขตที่คิน	48
แผนผังที่ 4.6 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยริมคลองจากปัญหาน้ำขัง	59
แผนผังที่ 4.7 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยเมื่อมีทางเดินหน้าบ้าน	65
แผนผังที่ 5.1 ความสัมพันธ์ของสังคมชุมชนริมน้ำ	76
แผนผังที่ 5.2 การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยริมคลองภายหลังการก่อสร้างคันกั้นน้ำ	77

สารบัญแผนที่

	หน้า
แผนที่ 3.1 พื้นที่ทำการศึกษาเขตตลิ่งชั้น	18
แผนที่ 3.2 การใช้ที่คินในเขตตลิ่งชัน พ.ศ.2529 และ พ.ศ.2536	20
แผนที่ 3.3 ระบบป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่เขตคลิ่งชัน เขตบางกอกน้อยและเขตบางพลัค	20
แผนที่ 3.4 แนวป้องกันน้ำท่วมกรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี	24
แผนที่ 4.1 ผังกำหนดการใช้ที่คินเขตคลิ่งชั้น	54